

UNIVERZITET U SARAJEVU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

ROLAND BARTHES RETORIKA SLIKE

Mentor: Doc. dr. Dubravka Pozderac - Lejlić

Student: Amna Bektaš

Sarajevo, august 2011.

Retorika slike je koncept koji je razradio Roland Barthes. To je materijalna sposobnost uspostavljanja i prenošenja poruke. Svaka slika je poruka koja je dio nekog jezičnog koda, tj. njen sadržaj je jezična struktura, a ono što je prikazano na nekoj fotografiji ili reklami je njen sadržaj.

Ne sumnjaju samo lingvisti u jezičnu narav slike; opće mnijenje također, na nejasan način, drži sliku otporištem smisla, u ime određene mistike zamisli o životu: slika je re-prezentacija, to jest preporod u konačnom smislu, a razum je, zna se, nepoželjan za doživljaj. Stoga je antologija s obje strane shvaćena kao stanoviti siromašan smisao: jedni misle da je slika prilično rudimentarna s obzirom na jezik, a drugi da značenje nije kadro iscrpiti neizrecivo bogatstvo slike. Naime, i da je slika na stanovit način granica smisla, ona otvara mogućnost povratka jednoj pravoj ontologiji značenja. Kako smisao pridolazi slici? Gdje je granica smisla? I, ako ona postoji, što se nalazi iza nje?

Roland Bart (Roland Barthes, 1915-1980) polazi od teze da je u reklami značenje slike internacionalno, tj. da izvjesna svojstva proizvoda a priori obrazuju označujuća reklamne poruke i da ta označujuća moraju biti što jasnije prenijeta. Reklamni inventio, koji u retorici predstavlja postupak otkrivanja šta stvar sadrži, ima za cilj da pronađe adekvatne argumente za efikasno prikazivanje proizvoda.

U tekstu "Retorika slike", Bart postavlja pitanje "može li analoški prikaz (kopija – od "image" – imitirati) proizvesti prave znakovne sustave a ne samo zgojene nakupine simbola." Autor za analizu namjerno uzima reklamni plakat (za tjesteninu marke "Panzani") jer kako kaže, "u reklami je značenje slike neosporno intencionalno". On pokušava da nam kroz analizu otkrije glavna semiotička¹ pravila prilikom čitanja simbola, nevezana samo za dati primjer, već uopšteno za čitanje svih simbola. Ovaj tekst je sa nekim svojim tvrdnjama prerastao u osnovni model za pravljenje i tumačenje svih vrsta reklama. Svoju analizu i tumačenje slike, Bart je zasnivao na već postojećim semiotičkim modelima komunikacije Pirsca (Charles Sanders Pierce), Eka (Umberto Eco) i drugih autora.

Kritički značaj semiologije počiva u činjenici da ona teoretičarima omogućuje stvaranje metajezika - kritičkog jezika ili diskursa koji je koristan za raščlambu oblika i struktura predstavljanja kao dijelova ukodiranih unutar logike nekog sustava. Ona polazi od višestrukih razina značenja (npr. slova, riječi, rečenice, interpunkcijskih znakova) koje djeluju zasebno ali zajedno u odnosu spram kodiranog, cjelovitog teksta.

Takozvana Barthesova "strukuralistička" faza obuhvaća tekstove kao što su Pisanje na nultom stupnju, Elementi semiologije i Mitologije. U potonjoj je knjizi teorijski izložena njegova metoda iščitavanja sustava znakova u kulturi i njihove tekstualne proizvodnje u medijima. Među teme kojih se tijekom tog razdoblja Barthes prihvatao spadaju reklame, vodiči za putovanja, moda, fotografija, striptiz i rvanje. Posrijedi je kritičko propitivanje područja kulturnih proizvoda i praksi radi iznošenja "ideologijske kritike usmjerene na jezik takozvane masovne kulture" i "semiološke raščlambe mehanike toga jezika".

Bart se hvata reklame za tjesteninu da bi demonstrirao ideološku međuovisnost sustava leksičkih i vizuelnih znakova te kodova unutar istoga teksta. Taj bismo tip analize slike i teksta - kakva se

---

¹ Semiotika (opća znanost o znakovima) utvrđuje formalni pojam, oblike pojavnosti itipologije znakova te njihovih odnosa u nekom sistemu

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

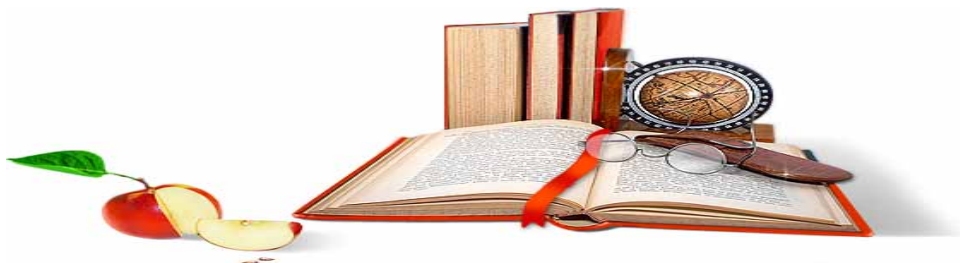
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#). KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com